

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Criza.

Sibiu, 7 Iunie n.

Audiența pe care a avut-o domnul ministru-prezident Wekerle la Viena, nu a adus nici o schimbare în situațiunea încurcată politică dela noi. Maiestatea Sa nu a luat încă nici o hotărâre, ci tot precumpănește încă lucrurile.

Domnul Wekerle s'a prezentat Vineri, la ora unu d. a. în fața Maiestății Sale, și a stat la palat o oră întreagă. Imediat după ce a ieșit dânsul dela Maiestatea Sa, a fost primit în lungă audiență Moștenitorul de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, cu care Maiestatea Sa s'a întreținut multă vreme. Sigur, că au discutat asupra celor comunicate Maiestății Sale din partea ministrului-prezident maghiar, și vor fi chibzuit împreună, că pe ce cale ar putea să fie rezolvată criza ungară mai ușor.

Despre propunerile făcute de astădată Maiestății Sale din partea prim-ministrului Wekerle nu se prea știe mult. Se vorbește însă, că dl Wekerle ar fi făcut propunere, ca Maiestatea Sa să asculte de nou pe Kossuth și pe contele Andrassy, pentru a le afla părerile și planurile cu privire la descurcarea lucrurilor, pentru că el, Wekerle, fără concesiuni militare și economice nu e în stare să se angajeze la formarea unui nou cabinet și la înjghebarea unei nouă majorități parlamentare. Totodată ar fi cerut Wekerle, ca guvernul seu să fie dispensat dela conducerea afacerilor.

Va urma deci ascultarea la palat a domnului Kossuth și a contelei Andrassy, și în urmă Maiestatea Sa va decide într'un fel oarecare. E vorba, ca numiții fruntași maghiari să fie primiți Mercuri în audiență. E de sine înțeles, că Kossuth va cere puterea numai pe seama partidului său, și va cere și bancă autonomă maghiară, iar contele An-

drassy va cere concesiuni militare, fără bancă, și va insista pe lângă legea electorală cu pluralitate. Se crede însă, că Maiestatea Sa nu va primi nici una din aceste două propuneri, ci va numi un guvern în color, în mod provisoriu, pentru ca acesta să caute bazele unei descurcări potrivite și acceptabile din partea Coroanei, ori apoi va impune actualului guvern dimisionat și actualului majorității parlamentare să facă întâi legea nouă electorală, așa cum s'au obligat, apoi să plece.

Faptul, că Maiestatea Sa imediat după ascultarea propunerilor făcute din partea ministrului president ungar Wekerle a ținut de necesar să primească în audiență pe Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, care din pricina crizei ungare și-a amânat și mergerea la Sinaia pentru a face vizită curții regale române, ne face să sperăm, că de astădată vom fi scutiți de surprinderi neplăcute, de cari ne-am împărțit de atâtea ori în trecut, și că la rezolvarea crizei ungare se vor ține în vedere cu adevărat interesele țării întregi, pe lângă interesele tronului și ale monarhiei.

Sufletul mulțimei.

VII.

Să vedem acum, cum stăm cu moralitatea mulțimilor?

Dacă sub *moralitate* înțelegem observarea anumitelor convențiuni sociale și neîntrerupta oprimare a impulsului egoistic, e evident, că masele sunt cu mult mai impulsive și mai schimbăcioase, decât ca să poată fi accesibile pentru moralitate. Dar dacă sub moralitate înțelegem momentana apariție a anumitelor însușiri, ca: abnegațiune, renunțare, desinteresare, jertfire de sine, simț de drept, etc., atunci tocmai din contră, putem să spunem, că masele sunt în stare să se ridice până la cea mai înaltă mora-

litate. Puținii psihologi, cari s'au ocupat cu studiarea maseilor, le-au luat în esaminare numai cu privire la acțiunile criminale săvârșite de ele. Și fiindcă au făcut constatarea, că sunt dese astfel de acțiuni, au pus masele ca aflătoare pe un nivel foarte inferior al moralității.

Și e așa, de cele mai multe ori. Dar de ce e așa? De aceea, pentru că instinctele barbariei distrugătoare sunt rămășițe din vremea de demult, foarte îndepărtată, și ele și au patul în internul fiecăruia dintre noi. Individul isolat poate să satisfacă în viață acestor instincte numai în mijlocul unor mari primejdii pentru el, pe când masele neresponsabile și scutite de pedeapsă, au deplină libertate pentru satisfacerea lor. Și fiindcă bolurile de distrugere nu ne dă mâna să le punem în aplicare în contra semenilor nostri, le aplicăm față de nevinovatele animale. Din același izvor răsare deci patima atât de lătită a vânatului, ca și actele de cruzime ale mulțimei. Masele, cari chinușe cu moarte foarte trăgănată victima căzută în mâinile lor, și incapabilă de a se apăra, sunt foarte lașe cu privire la actul de cruzime. Dar pentru omul filosof cruzimea această e la fel cu a vânatului, ori a vânătorilor, cari în grupuri se adună, pentru a se bucura de priveriștea urmăririi unui cerb nefericit din partea cânilor lor, și apoi a sfâșierii bietului cerb.

Adevărat, că masele sunt capabile să comită acte de omor, de incendiere, și să facă crime de tot felul. Dar tot așa sunt ele capabile și să comită acte de cea mai înaltă abnegație, jertfire de sine, desinteresare, ba în măsură chiar mai mare decât individul isolat. Când se face provocare la simțul de glorie și de onestitate, la sentimentele religioase și patriotice, efectul e mare asupra individului, ca membru al mulțimei. Istoria ne dă în privința aceasta exemple destule. Numai to-

talitățile au fost cu adevărat în stare să facă acte de înaltă desinteresare și de sacrificiu! Câte mulțimi nu au lăsat să fie duse la moarte, cu rar eroism, pentru convingerile, ideile, credințele, pe cari nici nu le-au prea înțeles! Și dacă se pun masele în grevă, o fac de cele mai multeori numai pentru a împlini lozincă dată, iar nu pentru a ajunge la urcarea sâmbriei, cu care poate că sunt mulțamite.

Pecând deci la individul isolat favorul personal formează singura putere motrice, la mulțimi favorul personal e foarte rar de observat. Întru adevăr, nu interesul propriu e aceea ce a dus mulțimile de atâtea ori la atâtea războaie neînțelese, în cari ele au lăsat să fie măcelărite pe ușor, în tocmăi ca ciocărlile ameteite de oglinzile vânătorului.

Chiar și cei mai prunungați și mai mizerabili criminali, acceptează pe un moment, când se află în mulțime, principii foarte bune morale. *Taine* ne arată, că ceica macelăriau oamenii în zilele de Septemvrie, în Paris, au depus la comitetele respective portmoneurile și giuvaericele aflate la victimele lor, cu toate că puteau să și le însușască foarte ușor. Mulțimea miserabilă și lărmuitoare, care a ocupat la 1848, în anul de revoluțiune, Tuileriile, n'a luat nimica din obiectele aflătoare acolo, cari li-au luat oamenilor vederile, și puteau să dea pâne fiecăruia din ei pentru multe zile!

Aceasta moralizare a singuraticului prin mulțime nu e de durată lungă, nu e constantă, dar totuși e o regulă, care foarte des se poate constata, chiar și în împrejurări mai puțin serioase decât acelea pe cari le-am atins eu.

Spuneam, că în teatru mulțimea pretinde dela eroul dramei virtuți înalte, exagerate; și experiența de toate zilele ne arată, că elementele cele mai josnice, când fac parte din auditoriul unei reprezentațiuni, dau semne de cea mai mare pru-

FOIȘOARĂ.

Activitatea literară a Metropolitului Andreiu b. de Șaguna.

de Gh. Tulbure.

Introducere.

I.

Tinerețea lui Șaguna. Primele sale elemente de cultură românească și dezvoltarea aptitudinilor sale literare.

E un adevăr necontestat, că originea, felul de viață privată și familiară, studiile urmate în tinerețe și în sfârșit mediul social și intelectual, în care au trăit oamenii de literatură, aruncă o lumină viie și asupra activității lor literare, oferind chiar unul din cele mai sigure criterii la aprețierea acestei activități.

În temeiul acestui adevăr și pentru o mai deplină zugrăvire a Mitropolitului Șaguna, ca scriitor, ținem de necesar, să urmărim formarea individualității sale intelectuale, încă din anii fragedei tinerețe.

Vom expune deci, mai întâi, câteva considerațiuni mai deaproape asupra originii și a familiei lui Șaguna, în special asupra mediului social, din care a răsărit și'n sânul căruia și-a trăit copilăria și junetea. În consecință, vom încerca să scoatem la iveală și factorii interni și externi, subiectivi și obiectivi, cari au contribuit, în preponderanță, la formarea caracterului său individual și a personalității sale literare.

Și după ce este știut, că Șaguna a fost vârstariul unei distinse familii de comercianți Macedoromâni, așezate în Mișcolț, va trebui în mod firesc să aruncăm o privire și asupra *colonilor macedoromâni*, care au dăinuit o bună bucată de vreme în țara noastră.

Reprivirea aceasta ne-o impune nu numai faptul, că familiile macedoromâne din Ungaria au meritul netrecător de a ne fi dat pe un Șaguna și alți bărbați de mare folos obștească — ci mai vârtos rolul cel însemnat, care, cum vom vedea, l-au avut aceste colonii în istoria culturală a noastră, a Românilor din Țara Ungurească.

* * *

Sub numirea de Macedo-români sau Arămâni e cunoscută ramura cea mai de meazăzi a neamului românesc, locuitoare în părțile centrale din peninsula balcanică. Se mai numesc și „Țintari” pentru deasa întrebuintare a sunetului „ț” în loc de ce, ci, iar Grecii îi numesc în termen de batjocură „Cuțovlachi”, adică vlachi schiopi. Numirea de macedo-români însă nu ne dă ideea cea adevărată despre situațiunea lor topografică, câtă vreme e știut, că majoritatea lor nu locuiește în Macedonia lui Alexandru cel mare de pe vremuri, ci e răsărită mai ales pe coastele și văile Pindului, aparținător Thesaliei și Epirului grecesc. Adevărat, că și în Macedonia propriu zis trăiește o populațiune, după rasă și limbă, română, aceștia se numesc însă Megleniți sau Megleno-Români și se deosebesc esențial de Arămâni în dialect, în port și chiar în fizionomie. Și de fapt aceștia sunt adevărații Români macedoneni. Ei trăiesc

împrăștiati prin sate și orașe, amestecați cu Greci, Turci, Bulgari, Albanezi, în sfârșit cu toate soiurile de popoare, care s'au îngrămădit în peninsula balcanică, pare că anume pentru a da de gândit diplomaților Europei.

Fără să încercăm aici o descriere etnografică a Macedo-românilor, ne mărginim a constata numai faptul, că ocupațiunea lor de căpetenie a fost, în toate timpurile, comerțul. Cauza e firească. Împrejurarea, că nu locuiește un teritoriu compact, care să-l cultive, și că chiar unde se pot ocupa de agricultură o consideră înjositoare, cum și faptul, că păstoritul, singura ocupațiune mai rentabilă, nu e în stare să-i susțină, i-au îndrumat, în chip firesc, la negoț. Păstorul-macedo-român, dacă dorește să asigure copiilor săi o existență, e silit să-i trimită la oraș, unde ca ucenici de prăvălie pot să învețe limbile străine și cu timpul să devină negustori. Astfel se explică, cum toți Macedo-românii vorbesc cu aceeași ușurință grecește, turcește și bulgărește și cu ajutorul acestor limbi poartă comerțul în toate părțile răsăritului până prin Cairo și Alexandria. De altă parte însă e de remarcă, că tocmai această conviețuire îndelungată cu elemente străine, poliglotia și schimbarea portului strămoșesc au contribuit, în cursul timpului, la adormirea conștiinței lor naționale. Faptul acesta, cum și lipsa unei literaturi naționale mai pronunțate, au îndemnat pe învățatul filolog dl Gustav Weigand, care s'a ocupat mai deaproape cu Macedo-românii, să le prezică, pe lângă toate semnele sporadice de redeșteptare, aceeași soartă, care au avut-o Istro- și Moravo-românii: pierirea.

derie. Cei mai ușuratici oameni se scandalizează când li se dă câte o scenă mai riscată, ori aud cuvinte mai slobode, cari însă în raport cu faptele lor de toate zilele, sunt de tot nevinovate.

Dacă au deci masele de mul-teori instincte josnice, dau de al-teori iarăși frumoase exemple de înaltă moralitate. Dacă desintere-sarea, renunțarea, absoluta jertfă pentru un ideal, fie utopic, fie plin de viață, sunt virtuți morale, atunci putem spune, că masele posedă aceste virtuți, în măsură atât de mare, cum nu le vedem nici la cei mai înțelepți filosofi. E adevărat, că ele nu sunt conștiente de aceste virtuți, dar aceasta nu are a face. Nici să nu ne plângem, că masele sunt con-duse de inconștiență, și să nu reso-năm asupra acestui lucru. Căci dacă ar fi meditat ele totdeauna și s'ar fi luat după interesele lor momen-tane, poate că nu se desvolta nici o civilizațiune pe suprafața planetei noastre și omenirea rămânea fără istorie.

Conferența comitetului central al partidului național.

Primum spre publicare următorul co-municat:

Comitetul central al partidului na-țional român din Transilvania și Ungaria a ținut sedință plenară la 4—5 Iunie în Budapesta, participând în număr mare și bărbați de încredere din cercuri al par-tidului.

Desbătând situația politică generală comitetul a constatat, că criza actuală poli-tică rezultă în mod firesc din sistemul ex-clusivismului de rasă inaugurat contrar a-devăratelor interese obștești în guverna-mentul țării.

În consecință, comitetul național mai mult ca ori și când e de convingerea, că o soluție multămitoare, corăspunzătoare tu-turor intereselor țării, și popoarelor con-locuitoare, precum și intereselor monar-hiei întregi, nu se poate închipui decât prin abandonarea acestui exclusivism în guvernament, prin inaugurarea democra-tismului adevărat, prin respectarea necon-ditională a libertăților publice și ale drep-turilor individualităților etnice din țară.

Comitetul a luat la cunoștință și a aprobat activitatea parlamentară a depu-țatilor naționaliști, invitându-i să continue lupta lor pentru drepturile națiunii ro-mâne, pentru realizarea programului na-țional român, insistând asupra introducerii votului universal în timpul cel mai apro-piat pentru inaugurarea adevăratului pa-rlamentarism în Ungaria.

În chestiunea conferenței naționale comitetul a menținut hotărârea sa adusă la 20 Ianuarie a. c., ca la timpul oportun să se convoace conferența națională pro-iectată și a decretat săvârșirea lucrărilor pregătitoare, astfel, ca la timpul potrivit conferența să se poată convoca și ținea fără întârziere.

În alte condițiuni de viață socială și culturală s'au în-fățișat însă Macedo-românii în veacurile trecute. Erau vre-muri, cu deosebire prin suta a XVII-a și a XVIII-a, când o bună parte dintr'ansii aveau o situație materială frumoasă, aveau orașe înfloritoare, unde învârtteau comerț bogat. Așa erau, în părțile Albaniei, Șipisca, Muscopolea, Nicolita și altele, tot atâtea centre de viață comercială și culturală macedo-română. Încă de atunci au ieșit din sânul lor o seamă de oameni învățați, profesori, poeți și chiar bărbați de stat. Macedo-românii erau așadar un element de cultură, urmare firească a oricărei bunăstări materiale, și e de în-semnat, că năzuința spre cultivare și simțul de jertfă pentru așezămintele culturale îi distinge și astăzi. Reținem deo-camdată această trăsătură aleasă a caracterului lor, pen-truca s'o scoatem în relief mai târziu.

Epoca de bunăstare și înflorire a Macedo-românilor însă nu durează mult. Pe la sfârșitul veacului al XVIII-lea frumoasele lor orașe comerciale sunt cucerite și în mare parte devastate de Turci și Albanezi, lucruri cari în Balcani sunt și astăzi la ordinea zilei. Văzându-și primejdii exi-stența și averea, locuitorii acestor orașe își părăsesc atunci rosturile de acasă și se refugiază o parte în Macedonia pro-priu zisă, iar alta în Polonia și Austro-Ungaria.¹⁾

Aceste familii de comercianți refugiați, cari, constrânse de furia Turcilor păgâni, își părăsesc vetrele strămoșești și se așează răslețe prin orașele țării noastre, alcătuiesc așa numitele „colonii macedo-române” sau „companii grecești”.

Comitetul național a constatat com-petența exclusivă a conferenței naționale de a se pronunța în chestia separării băncii Austro-Ungare, având toți membrii partidului a se conforma acestui punct de vedere. Comitetul național remarcând tendințele contrarele partidului național român de a sparge solidaritatea națională observă, că această solidaritate nici când n'a fost mai mult justificată și reclamată de împrejurările politice, de cât chiar în situațiunea actuală, care îndreptățește pe deplin programul și ținuta partidului na-țional român.

Presidențial clubului deputaților na-ționaliști, domnul Dr. Mihali, a prezentat scrisoarea dlui Dr. N. Șerban, prin care acesta supune judecării deputaților atitu-dinea dsale din congregația comitatului Făgăraș, pe lângă declarația, că până la deliberarea acestei chestiuni nu va lua parte la ședințele clubului.

Asupra acestei scrisori se va pro-nunța clubul deputaților.

Organizarea bisericilor în Ungaria.

— Scrisori către un coleg. —

Frate! Văd din scrisoarea ta din urmă, că mult ai dori să cunoști organizația deo-sebitelor biserici din Ungaria. O dorință, căreia la nici un cas nu s'ar putea satis-face pe cale particulară, dat fiind, că îm-plinirea ei reclamă multă obosală, multă muncă. Vei afla deci de justificată pro-cedura ca să-ți răspund pe această cale dat fiind, că vor mai fi și alți colegi de ai noștri, cari asemenea vor avea această dorință și astfel vor fi satisfăcute și do-rințele lor.

Înainte de a intra în tractarea ma-terialului însă observ, că e neapărat de lipsă să-ți fac cunoscute dispozițiile unor legi din patrie, cari se refer în general la toate bisericile și cari normează modul de manifestare în afară a credinței interne. Pentru că e de notat, că legislațiunea nu poate norma prin legi credința internă a cetățenilor, ci numai manifestarea ei în lumea externă. Dar chiar și în sfera a-ceaste, luptă statul cu greutate enorme, dat fiind, că și manifestarea externă a re-ligiunii, d. e. procesiuni, rugăciuni pu-blice, serviciu divin etc., stau toate în le-gătură cu o tendință spre o lume supe-rioară celei vizibile, tind toate către o viață fără sfârșit. De aceea aproape toate statele moderne, deci și statul nostru a putut norma numai în principii generale chestia aceasta atât de gîngăse. S'a mul-țămît cu apărarea moralei publice, cu a-părarea credinței cetățenilor de deosebite religii și cu apărarea legilor existente.

Între cunoștințele generale e neapă-rat de lipsă să se știe și aceea, că la noi în Ungaria nu a existat nici când și nici astăzi nu există libertatea religioasă. La noi dominează încă sistemul religiunilor recepte și a religiunilor recunoscute. Îți vei pune întrebarea, că în ce constau a-ceste două sisteme și ce deosebiri sunt între acestea două feluri de religii? Te voi clarifica.

Religiuni recepte le numim pe ace-le, a căror existență și drepturi sunt asi-gurate prin legile țării, cari le apără au-tonomia, le asigură eseroțiul religios. Validitatea dreptului este sprijinită din partea autorităților statului, iar membrii religiunilor recepte nu sunt împedecați

întru câștigarea drepturilor civile și poli-tice. Atari religiuni sunt în Ungaria: cea catolică (latină, greacă și armeană) cea gr. orientală (română și sârbă), cele reformate (ev. ref., ev. luth. și unitară) și cea israe-lită. Aceste însă nu au fost totdeauna și toate religiuni recepte. Vei vedea, când voi arăta dezvoltarea istorică a fiecăreia, cât a luptat una sau altă până ce a fost înregistrată în șirul religiunilor recepte. Fie destul, ca deocamdată să-ți amintesc numai atâtea, că de pildă religiunea jido-vească abia în timpul mai nou la anul 1895 a fost recunoscută de religiune re-ceptă în art. de lege XLII. Până la acest timp a avut un trecut furtunos. Un timp îndelungat a fost persecutată în chip și formă, mai apoi tolerată, precum a fost și religiunea noastră în Ardeal sub principii calvini, mai la urmă în sec. XIX a fost recunoscută.

Cam atâtea am dorit să-ți spun în ge-neral despre religiunile recepte. Asupra descrierii religiunilor recunoscute doresc însă să mă estind mai pe larg, nu doar că ele ar fi mai însemnate sau mai nu-măroase, ci tocmai pentru că sunt mai ne-însemnate, nu te-ai interesat nici tu, nici alții asupra posției de drept a astorfel de religii. Atare religiune era precum am zis mai sus până la 1895 și cea jido-vească, iar în timpul mai nou doar cu 3—4 ani înainte ceteam că și nazarenii s'au năzuit ca să li se recunoască religiu-ne. Îți fac cunoscute dispozițiile artico-lului de lege XLIII. din 1895, cari se re-fer la religiunile recunoscute. Totodată aici poți observa și deosebirea din toate punctele de vedere între cele două sis-teme de religiuni existente în statul no-stru.

După numitul art. de lege toți acei cetățeni, cari doresc formarea unei reli-giuni recunoscute sunt datori să dove-dească:

1. Că ei formează și pot susține o parohie și că pot asigura creșterea reli-gioasă a copiilor lor.
2. Sunt datori să înainteze minis-trului de culte spre aprobare un statut de organizație internă, care trebuie să con-țină și dogmele și principiile morale ale religiunii, precum și serviciul divin even-tual alte funcțiuni religioase (§. 7)

Îți mai amintesc că la religiunile re-cepte atari cerințe nu există.

Nu se recunoaște religiunea dacă:

1. nu satisface celor de mai sus,
 2. dacă are tendință contrară statului,
 3. dacă dogmele, sau morala, sau serviciul divin a respectiv religii:
- a) sunt în contradicție cu legile e-sistente, sau vin în conflict cu morala publică,
 - b) dacă e identică cu o altă religiune receptă sau recunoscută deja, sau și dacă se deosebește de acestea în serviciul di-vin sau în limba administrației,
 4. dacă are caracter de rasă, sau naționalitate,
 5. sau în sfârșit dacă ofensează pe vre-una din religiunile recepte sau recu-noscute, (§. 8).

Olată recunoscută din partea minis-trului religiunea după principiile depuse în statut, își poate administra fondurile și averea. Avere imobilă însă nu poate avea, decât cea de lipsă pentru edificarea școlilor, bisericilor și pentru locuințele funcționarilor. Repartiția aruncată asu-

pra credincioșilor nu se poate încasa pe cale administrativă, ca la religiunile re-cepte, ci numai pe cale judecătorească.

Vorbînd despre deosebirile dintre religiunile recepte și recunoscute, îți mai amintesc în general vre-o câteva puncte, ca să fi pe deplin în clar cu toată chestia. Asupra religiunilor recepte suprema inspecțiune o are Regele, până când la cele recunoscute ministrul de culte și or-ganele administrative. Religiunile recepte nu-și înaintează spre aprobare dogmele și principiile morale, ca cele recunoscute. Preoții religiunilor recepte nici în cazul acela nu pot fi amovați din partea gu-vernului, când ar fi dovediți cu o pur-tare contrară intereselor statului, până când preoții religiunilor recunoscute în astfel de cazuri sunt destituiți din postul lor de către guvern. Ar mai fi unele deo-sebiri între acestea două sisteme de re-ligiuni, cari toate dovedesc, că religiunile recepte au o libertate cu mult mai mare decât cele recunoscute, sunt ocrotite mai bine din partea statului și a legilor sanc-ționate. (Va urma).

Din România.

Noii arhierei. Eri s'a făcut la Iași hirotonirea Arhimandritului *Nicodim Mun-ternu* întru Arhiereu, vicariu al Metropo-liei de acolo. A oficiat I. P. S. Sa Me-tropolitul Moldovei *Pimen*, asistat de epis-copii *Conon* al Hâșilor, *Serafim* al Roma-nului și *Ghenadie* al Râmnicului. După terminarea serviciului divin a fost recep-țiune în palatul metropolitan. Joi apoi, ziua sfântului Constantin și Elena, a fost hirotonit în București, la metropolie, Arhi-mandritul *Teodosie Atanasie*, întru Arhie-reu vicariu al Metropoliei din București. A ofi iat I. P. S. Sa Metropolitul Primat *Atanasie*, asistat de P. S. Sa episcopul *Ghenadie* al Râmnicului și de Arhiereul *Dionisie* al Buzului. După sevârșirea ac-tului s'a ținut recepțiune în palatul me-tropolitan apoi a urmat prânzul dat tot acolo.

Dela concert.

— 7 Iunie 1909.

Cântăreți de operă, două dame și doi domni, au dat Sâmbătă seara în „Sala So-cietății” din Sibiu un concert cu o pro-gramă alcătuită aproape exclusiv din arii grele de opere, — o programă foarte bo-gată, poate chiar prea bogată pentru tim-pul vîrătic, de care în sfârșit suntem pîn-tași și noi pe la Sibiu.

Concertul și-a luat începutul (nu too-mai punctual!) cu o mare arie din „Tosca” lui Puccini, cântată de tenorul de la „Scala Milano”, dl *Achille Soja*, artist de mîna în-tăiu, eșit din școala italiană modernă și avînd o voce uimitoare de tenor drama-tic. Tenorul italian s'a distins tot ase-menea și în „Lohengrin”, în aria ultimului act, precum și în duetul din „Faust”, unde în rolul Margaretei s'a produs dna *Maria Furedy* cu o deosebită rutină.

În alt duet, din opera „Otello” de Verdi, cântat de același tenor și de dl *N. Corfescu*, bariton cunoscut și apreciat, — amîndouă voci puternice, — cântăreții au dovedit de nou calitățile, de care dispun în prisosință.

Barcarola „Nina”, de Guercio, un duet de mult lirism, a fost la cerere re-petat; iar cântecile melodioase populare

¹⁾ Cf. Enciclopedia Română. I. Arămăni, de G. Weigand.

²⁾ Cf. Dr. G. Heinrich. Egyetemes irodalom történet. Budapest. 1902. II. *Oldalak* de Dr. G. Alexici.

românești, doinele ce se pierd într'un suspin, au fost redat de dl Corfescu tot de dna Maria Corfescu și de dl Corfescu, și aplaudate îndecsebi de tinerimea noastră.

Mai amintim, din cele 14 puncte ale programului, frumoasa arie a compozitorului rus *Ciolkovski* din opera E. Oleghin, în care dl Corfescu a făcut un rar efect.

Acompaniarea la pian la toate piesele a fost susținută cu multă măiestrie de neobositul și distinsul pianist dl August Koricianski.

Lume a fost cam puțină.

Publicul sibian, de astădată, a pierdut un bun prilej d'asculta mai ales pe unul dintre tenorii de valoare, cari nu prea se ivesc în orașul nostru, decât la mari intervale.

NOUȚĂȚI.

Foița noastră. Atragem atențiunea cetitorilor asupra interesantului studiu despre *activitatea literară a Metropolitului Andrei baron de Șaguna*, cu a cărei publicare în foiță începem astăzi. Autorul studiului e domnul Gh. Tulbure, asesor consistorial în Oradea-mare. Lucrarea se va retipări în broșură.

Dela comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei țin ședințe în 8 luni n. la orele 3 d. a. în sala mică a casei comitatense.

Comisar ministerial pentru esamenale de maturitate la gimneziul român gr. ort. din Brașov a fost numit pentru anul acesta domnul Dr. I. Sf. Stieșescu, profesor în Budapesta și deputat dietal.

Hymen. Dzoara Eugenia A. Berariu și dl Petru Popa notar în Nevoș și-au serbat cununia Duminecă în 6 Junie n. 1909 în biserica gr. rom. din Bejan.

Avis. Reuniunea română de muzică din Sibiu aranjază o *excursiune în pădure* Mercuri la 9 Junie 1909 st. n. la care sunt invitați prin aceasta toți membrii Reuniunii: onorari, fondatori, activi și ajutători. Plecarea în grup se va face la 1½ ore d. p. din capul promenzii subarini (ultima haltă a tramvaiului). Se înțelege că excursiunea se va face numai dacă timpul e favorabil.

Monument pentru Maria Terezia. În fața asilului terezian rom. cat. din Sibiu a fost așezat în zilele acestea monumentul marelui împărațese și întemeietoare a asilului acestuia. Este un bust ce se ridică pe un frumos postament și are o înălțime de 5 și jum. metri. Desvălirea festivă se va face Duminecă în 27 l. c.

Congresul studențesc român. Comitetul organizator al congresului studențesc a stabilit, ca durată a congresului să fie de 4 zile iar părțile programului să conțină: conferențe, discuțiuni și o parte artistică culturală cu caracter național.

Studenți teologi bucureșteni, însoțiți de profesori universitari, au vizitat capitala Bucovinei, Cernăuți. Au fost întâmpinați și salutați de colegii lor bucovineni cu multă căldură. Primiți în audiență de I. P. S. S. Metropolitul Bucovinei Vladimir de Repta, li s'a ținut o frumoasă cuvântare de bună venire. Au vizitat apoi palatul metropolitan și alte așezăminte culturale din Cernăuți.

Monopol pe chibrite. Guvernul austriac se ocupă deja cu gândul d'a întocbi monopol pe chibrite. Dacă își va realiza gândul, se prea poate ca și țara noastră să-l imiteze.

În contra modernismului. Se scrie din Roma, că Papa are de gând să înființeze o școală superioară, pentru învățarea studiului biblic. Scopul acestei școli este, să se combată greșelile modernismului, prin citate corecte înțelese și corect explicate din sfânta scriptură. Papa vrea ca să se înființeze cu timpul și sucursale de ale școlii acesteia, în toate statele cu populație — catolică.

Secetă mare. Din Brazilia se scrie că o nemi pomenită secetă domnește pe acolo, astfel, că recolta anului acestuia poate fi considerată de compromisă cu desăvârșire. Din acest motiv domnește în întreaga republica o mare înfrustrare și îngrijire.

Bucovina pentru Eminescu. Societățile studențesti bucovinene au făcut pași pentru o serbătoare demnă a lui Eminescu. Profesorul universitar Dr. S. Pușcariu a primit să fie în fruntea tinerilor la această festivitate. Ziara „Patria” din Cernăuți face o bună propunere, că adevărat: deodată cu sărbătorirea marelui poet să se facă și serbătorirea celor doi scriitori fruntași, a lui Ioan Creangă și a Veronicei Mică, morți în același an cu Eminescu, și vrednici să se vorbească și despre ei.

Jos pălăriile scumpe! Într-o gazetă rusă se face propagandă un „interes” pentru că bărbații, să ia poște energice în contra femeilor, cari își împodobesc capul, după moda mai nouă, cu câte un blid, întors cu fundul în sus, și plin de flori, cheltuind astfel sume enorme numai pentru a se asemeni capul cu o grădiniță cu flori. E un lucru prost acesta! Hotărât că e prost, zicem și noi. Dar de ce n'o spune aceasta respectivul *nevastei sale*, ci o spune — la gazetă?... *

Carte didactice aprobate. Ministrul cultelor și al instrucției publice, cu rezoluțiunea de sub Nr. 52.159/1909 a aprobat „Curs practic de fizică și chimie pentru cursul primar” de Iuliu Vuia. — Prețul 50 fl. Et. II, cu numeroase ilustrațiuni în text. Ocul se poate comanda dela librăria diecezană din Arad, Deák Ferencz u. 33.

Principele Gheorghe al Sârbiei. Majorul Okanovici, insultat de principele Gheorghe, și-a trimis martorii să-l provoace la duel. Unul dintre martorii majorului făcuse parte dintre conjurații, cari au ucis pe regele și regina Sârbiei. Principele a dat poruncă servitorilor săi, de a se ține departe de palatul martorilor trimiși, dându-le de știre, că nu vrea să stea de vorbă cu conjurați.

În Saliște (lângă Sibiu) s'a va ținea târgul de țară de vite Vineri și Sâmbătă în 11 și 12 Junie anul curent stil nou, iar târg de mărfuri Luni în 14 Junie.

Nouă însoțire de credit sâtească sistem Raiffeisen s'a înființat la stăruința parohului Ilie Măneacă, din Ulea infer. (comit. Făgăraș). Însoțirea are 78 membri. Statutele sunt aprobate de tîlbul reg. din Brașov. Însoțirea își începe în zilele acestea activitatea.

Biblioteca în — grajduri. Cu ocaziunea cercetărilor făcute în Ildizkiosk s'au dat de câteva mii de volume așezate în grajdurile lui Abdul Hamid. Postul sultan adevărat, temându-se de anumite cărți, din cumpărare în ediție întregă dela primul până la ultimul exemplar. Și mai curios e de fapt, că în grajduri s'au găsit sute de pachete cu edițiuni de ale coranului, având unele pasaje subliniate de chiar mâna lui Abdul Hamid, ca locuri suspecte, care vorbesc de libertate și dreptate pentru omanii. Cărțile găsite vor fi distribuite acum orașelor mai mari din Turcia pentru înființarea de biblioteci.

O mângâiere și încurajare. Un tânăr preot avea să-și țină predica cea dintâi din prilejul instalării sale, și se simțea cam neliniștit și îngrijat. Clopotarul sfând primina, s'a apropiat de preot zicându-i: „Părințule! Nu-ți fie frică: să vezi, înaintea de asta cu 25 de ani, tocmai așa m'am simțit și eu, când mai întâi m'am urcat în turn, să trag clopotele; și totuși treaba a mers, minunat!”

Învățății străini în călătorie. „Revista generală a științelor” din Paris organizează o nouă călătorie a membrilor săi, cari vor vizita de astădată țara românească. Călătorii vor pleca din Marsilia la Constantinopol cu vaporul. D'acolo se vor îndrepta spre Constanța. În România vor sta șapte zile, vizitând Constanța, orașul și portul, București și tot ce e de văzut în capitală: grădini, muzee, monumente ș. a. cu concursul profesorilor și al funcționarilor superiori, cari îi vor însoți și calauzi. Excursiuni se vor face spre Carpați și alte părți ale țării, la Câmpina și teritoriul petrolifer din Prahova, Sinaia, Curtea de Argeș, Slănic, Brăila, Galați ș. a. Vor merge apoi și în Bulgaria. Călătoria se va face la sfârșitul verei din anul acesta.

Înainte capitolului din Roma se va ridica o statuie uriașă reprezentând călare pe regele Victor Emanuel, mort în 1878 și moșul regelui actual al Italiei. Se zice, că va fi cea mai mare statuie echestră din toată lumea.

Tulburări în Giurgiu. Neînțelegeri regretabile între elementul militar și cel civil se vestesc din orașul Giurgiu în România. În urma unui conflict întâmplat din motive familiare între un avocat și un ofițer, sublocotenentul Foscolina dintr-un regiment de roșiori a fost împușcat și omorât de avocatul Anghel Rădulescu. O comisie de anchetă a eșuat la fața locului, cu atât mai vartos, că organele civile au fost atacate pe un moment de cătră un escadron de roșiori. Maiestatea Sa Regele Carol a cerut telegrafic raport a-mănușit asupra cazului.

Un congres săcuiesc. Societățile săcuiesti din Ardeal s'au ținut în zilele acestea congresul la Dobrița, unde li s'a făcut o bună primire. Din raportul secretarului se vede că societățile acestea și-au întemeiat câteva sute de cercuri economice și reuniuni de consum. Au ținut conferințe pentru agricultori și pentru meseriași bine cercetați, au făcut excursiuni de studiu ș. a. La acest congres s'au dezbătut și alte chestiuni; și anume deputatul săcui Ferenczy Géza a vorbit și despre înființarea unei biserici maghiare greco-catolice și a unei biserici ortodoxe maghiare pe seama Săcuiilor ortodoci și a celor uniți. Tânta ar fi ca să ajungă cu desăvârșire maghiarizați și unii și alții; iar spre acest scop cere dela congres, să se adreseze către guvern și către corpurile leguitoare, pentru a realiza organizarea bisericilor noi, de care să se țină apoi Românii din săcuime, cari în parte și-au pierdut limba, dar totuși mai au oarecare conștiință națională susținută de vechea lor biserică.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sârabe al Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai dăruit: Traian Micuța, învățcel oisnar, 60 bani; Cosma Jnariu, sodal mîsăr (Poiana) 1 cor.; Ionel Vasii, inv. lăbrar, 40 bani; Iacob Grecu, inv. croitor, 50 bani; Victor Dresnandt, agent, 20 bani; Ilariu Popa, inv. croitor, 50 bani; Victor Stoicovici, agent, 20 bani; Nicolae Stănescu, paroh, (Someșul reșe), soția sa Rozalia n. Teotelecan și copiii lor Ioan, Lucrăția, Aurelia, Liviu și Titu, în total 1 cor. 40 bani; Eugen Tordășian, 10 bani.

Lebăda salvatoare. Pe lacul din dambra capitala Budapesta se află mei multe lebade, cărora copiii de obicei le aruncă buciți de cornuri și franzelă. Într-o după amieză un băiat de vreo 6—7 ani, din nebagare de samă, când aruncase câteva bucițele în apă, a luncat de pe țărm și a căzut în lac. Apa în unele locuri e destul de adâncă, iar băiatul dând din mîni începuse a înota din greșală către mijlocul lacului. Atunci din întâmplare, o lebădă s'a apropiat de mîna băiatului, așteptând probabil altă buciță de franzelă. Însă băiatul repede s'a prins cu mîinile de penele lebadei, care s'a speriat și a început să înoate cu putere spre țărm trăgînd după sine sarcina de care nu putea scăpa. Băiatul astfel a fost mîntuit.

Sărbătorirea lui Mistral. În orașul Arles în sudul Franței s'au ținut în săptămîna trecută sărbătorile în onoarea cântărețului provençal Frideric Mistral. Festivitatea aceasta din patria felibrilor a fost o mare manifestare de simpatie pentru neasămănatul artist, care a cântat soarele Provansei. Regina României a fost reprezentată la sărbare prin atașatul la legația română din Paris, dl A. C. Cantacuzino. Din toate părțile Franței veniseră mulțime de oameni pentru a asista la sărbările orașului provençal. La înaugurarea muzeului din Arles, la care Mistral a contribuit o sumă considerabilă din premiul Nobel, postul a ținut în limba provençală un discurs, zicînd că ziua aceasta este sărbătoarea poeziei și a Franței populare. Opera de căpetenie a lui Mistral, poema „Mireille”, împlinește în anul acesta o jumătate de veac dela apariție. La desvălirea statuei lui Mistral dl Cantacuzino a spus, că aduce feliicitările M. S. Reginei Elisabeta cu ocazia celor 50 de ani ai poemei „Mireille”, și salutînd din partea unei poete încoronate pe un mare poet, a depus la picioarele statuei cununa Carmen Sylvei.

Petrecere în Deva. Inteligența română din Deva invită la petrecerea de vară ce o va aranja la 12 Junie st. n. 1909 în sala redutei din Deva, cu prilejul adunării generale a „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei” în favoarea acestei Reuniuni. Începutul la 9 ore seara. Prețul de intrare: de persoană cor. 1.60 de familie 3 cor.

Cărți și reviste.

Manual de teologia morală, de Dr. George Dragomir, profesor la institutul teologic din Caransebeș 166 pag. 8. Prețul 4 cor. Se află de vânzare la autor în Caransebeș și la librăria noastră arhidiecezană. Și până vom putea reveni mai pe larg asupra acestui valoros op — îl recomandăm cu căldură în atențiunea clerului nostru arhidiecezan.

„Trei ani de politică agrară în Ungaria”. Sub titlul acesta a apărut în limba maghiară o carte de 186 pagini, în care se dă o iconășă fidelă despre tot ce a fost în treptins în ultimii trei ani din partea ministrului reg. unguresc de agricultură, în scopul ameliorării soșii agronomilor din țară. Cartea e editată de ministrul reg. ung. de agricultură și la cererea sa dă grătis notarilor, preoților și învățătorilor.

Data copiii la meserii!

O modestă recercare către Domnii Preoți și învățători.

Binevoii, rogu-vă, a îndemna pe poporenii să își dea copiii la meserii.

În Timișoara sunt mulțime de locuri vacante de ocupat, de astădată: la covaci, la șoncari (cărnațari), rotari, pantofari, opincari, cojocari, croitori, tapițeri, strugari, brutari (pecari), sătari, morari, litografi, ș. e. ș. a.

Copiii pentru covaci, rotari, morari, litografi, șoncari și opincari să aibă cel puțin 14 ani, la celelalte meserii, dela 12 ani în sus. Cei mai calificați, cu școli și cari afară de limba mamei vorbesc și o altă limbă, vor fi preferți. Copii vor fi primți pe 4 ani cu toată proviziunea. La intrare au să fie înbrăcați de acasă în vestimente civile, să aibă două rînduri de schimburi și încălțăminte, eard de aci încolo, grija stăpînului.

Cu sine vor aduce numai atestat de botez.

În decursul acestor doi ani din urmă am plasat aci peste 30 copii, cei mai mulți sunt din Ardeal. Întră cei plasați mulți sunt calificați cu câte 2, 3 și 4 clase gimnaziale, aplicați la meserii fruntașe și artistice. Aceștia la timpul său vor face nației onoare cu firmele lor.

Părinții să se adreseze subscrisului, în Timișoara, Gyárfáros, Muzsly utca 23. Emeric Andreescu inv. în pens.

Premii pentru lucrătorii industriali.

Camera de comerț și industrie din Brașov prin aceasta face cunoscut, că în urma dispozițiunei Escoletiei Sale dlui ministru de comerț și în anul acesta 1909 vor fi împărțite în total 100 diplome de distincție și premii în sumă de 100 cor. între astfel de lucrători industriali, cari vor fi împărțit, ca sunt vrednici de ele prin împlinirea cu credință a unui serviciu de ani îndelungat.

Cinci astfel de premii revin camerei comerciale din Brașov, — posesorii stăpînii lucrătorilor adevărat atît esesorii de fabrici, cât și alți industriași din cercul camerei la care aparțin comitatele Brașov-Târnave mare, Sibiu și Făgăraș, prin aceasta sunt provocați ca cel mult pînă în 15 Junie a. c. să trimită camerei consemnarea acelor lucrători ai lor, pe cari îi vor crede de vrednici de această distincție, cum și datele prin care se scoate la iveală calificăția respectivilor lucrători. Condițiunile de distincție sunt următoarele:

1. Indigenatul.
2. Ocupațiunea neîntreruptă în lucrul activ industrial (portarii, vizitii, servitorii de birou și cei ce îndeplinesc astfel de servicii, nu pot face pretențiuni la aceste premii).
3. O activitate neîntreruptă în lucrul industrial de cel puțin 15 ani (anii de învățcel pot fi socotiți, timpul legat de un anumit sezon — întrucît lucrătorul în întreg sezonul neîntrerupt a fost ocupat — se privește ca fiind considerat de ani întregi).
4. Simbria obișnuită sau câștigul anual să nu treacă peste 2000 cor.

Toate aceste condițiuni au să fie dovedite cu documente în regulă în cazul dat cu cartea de lucru s'au cu copie legalizată. Unul și același lucrător numai odată poate fi împărțit de distincție.

Sibiu, 1 Junie 1909.

Comitetul central al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Nr. 297/1909 F. G.

[170] 1—3

Concurs.

Spre scopul conferirii de stipendii din **Fundațiunea lui Gozdsu** pe anul școlar 1909/10 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeti militari la armata comună și honvezi — se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notar public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor provăzută cu clausula parohului competent, că și de prezent aparțin la biserica greco-orientală română;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să substearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1908/9 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscriș și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscriș din partea protopopului concurent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestatul oficios despre ocupațiunea sa și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fiecare concurent are să arate în petițiunea sa specialitatea, la care, și locul unde vrea să continue studiile, precum și aceea, dacă are și alt stipendiu.

4. Cei ce voiesc să studieze în străinătate, au să arate necesitatea de a face studii în străinătate, ca la cazul, dacă li-se va vota stipendiul, să se poată îndată exopera concesiunea ministerială prescripă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvirea școalelor militare de cadeti, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiilor stabilite în acest concurs (p. I. a—c, 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor estrada comanda școalelor militare dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școală de cadeti.

6. Petițiunile instruite cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța

fundațiunii lui Gozdsu (Budapest. VII. Holló utca 8 sz.) până la 23 Iuliu, (5 August) a. c.

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea riguroaselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la 2/15 Iulie a. c. să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1908/9 căci altcum li-se va sista stipendiul respective nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt intruate cu documentele sus amintite, sau sosite după termenul precis, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul expedirii regulate fiecare concurent să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdsu, ținută în Iunie 1909.

Comitetul.

Ad 41/909

[171] 1—3

Publicațiune.

Pentru adaptarea școalei profesionale gr. or. române din parohia Laz, proto presbiteratul Sebeșului cu două sale de învățământ și bibliotecă, se eserie licitațiune publică minuendă dela suma preliminară de 4000 cor. pe ziua de Duminecă 14/27 Iunie a. c. la 2 ore p. m. în localul școalei.

Planul și preliminarul de spese aprobate de Ven. Consistor arhidiecezan sub nrul 12560, 1906 Școl., precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Licitanții au să depună 5% ca vadiu din prețul strigării.

Laz, în 7/20 Maiu 1909.

Ioan Miha m. p.
paroh.

Ioan Florian m. p.
notar cercual,
membru în com., par.

Vidi:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Aviz!

În cancelaria subscrisului notar, află aplicare un scriitor sau practicant notarial, pe lângă vipt, quartir, și 30 coroane remunerațiune lunar, sau 600 coroane salar și ceva venite laterale.

[168] 1—2

O. Berghezan

notar Șugag.

Szebenvármegye.

u. p. Szászator.

Nr. 5314/1909 E.

[165] 2—3

CONCURS

Pentru trebuințele Consistoriului arhidiecezan, în cursul anului 1909/1910 să recere liferarea de 150 stânjini lemne de fag, neplutite, din fața soarelui, — care să fie așezate parte în Seminarium, parte în curtea din Str. Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor Iulie și August a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistorului arhidiecezan până la 31 Iuliu n. a. c.

Sibiu, 2 Maiu 1909.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 298 prot.

[166] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II. Slimnic, proto presbiteratul Sibiiului, amăsurat dispoziției Venerabilului Consistor arhidiecezan dto 25 Noemvrie 1908 Nr. 13,689 Bis. să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea congruei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare, la subseminatul oficiu în termenul deschis și să vor prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a cânta, predica și eventual a celebra.

Postul să va ocupa numai la 1 Octomvrie a. c.

Sibiu, 10 Maiu 1909.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Vatra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Un comptoarist,

necăsătorit, 18—24 ani, cunoscător în scris și graiu al limbei: germane, maghiare, române și eventual sârbe, se caută cu 1 Iulie pentru o întreprindere de bancă și expedițiune în germania. Oferte cu copii de atestate și pretensiuni de salar sunt a se adresa sub „H. O.” 3179 lui Rudolf Mosse, Hamburg.

[169] 1—1

Anunț.

Aduc la cunoștința On. public, că mijlocește acordarea a tot felul de **împrumuturi** cambiale, ipotecare (pe intabulare) cu obligații etc. la nou înființata bancă culturală „Lumina”; precum și **asigurări** după combinațiile cele mai avantajoase. De asemenea **cumpărări și vânzări** de realități de orice categorie. Dau informațiuni și lămuriri detaliate gratuit pe lângă trimiterea portului poștal.

Agentura:

Victor Stoicoviciu

[150] 8—

Sibiu, (Jungewaldstr. 2.)

Pentru examene.

Dela Librăria arhidiecezană, Sibiu, se pot procura:

Cărți potrivite pentru premii.

Propise: 100 bucăți 120.

Cerneală: 1 litră 1.40, 1/2 litră 70.

Penite: 1 cutie 1.60, 1.04, 60 plus porto.

Putere enormă

nu are fiecare om, dar fiecare, care o simte în continuu slab, ostenit și sleit, pe care-l dor membrele, care trăște fără curaj și energie, să folosească ocazia, de a face cunoștință cu o recunoscută metodă de vindecare, prin care poate să-și recâștige puterile sale trupești și spirituale și sănătatea.

Cărticica despre „Modernă metodă electrică de vindecare”, dă deslușiri exacte despre tratamentul nostru.

Dacă nu pute-ți să ne cercetați personal, adresați-Vă nouă în scris cu provocare la această gazetă și noi Vă vom trimite cu plăcere **gratuit** broșura noastră.

Int. ord. med. ELECTRO-VITALIZER
Budapest IV. Károlykörut 2. Mezzanin 51

Ioan Szvetlik, Alsóféhévkut, serie în 29 Decemvrie 1908. M. Stim. Dle Doctor! Imi pare bine că Vă pot comunica că răgușile acri sunt cu totul delăturate. Eu sunt de un temperament foarte vesel și pofta de lucru m'a apucat iară. Mersul imi este mai ușor și mai elastic; cu un cuvânt mă simt în toată privința mult mai bine. Aparatul încă tot îl mai folosec, funcționează perfect.

Coupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Int. ord. med. ELECTRO-VITALIZER
Budapest, Károlykörut 2. Mezzanin 51.

Rog trimiteți-mi opul pentru **domni** și **dame:**

Tratat despre electro-terapia modernă gratis și franco în plic închis.

Numele:

Adresa:

(172) 1—4

Important pentru toți proprietarii de pământ.

Cartea apărută de curând:

„Sfaturi și îndrumări în afaceri de dare”.**CUPRINSUL:**

1. Din istoria dărei.
2. Legile de dare până la 1909.
3. Legea nouă despre darea pământului în general.
4. Darea pământului la începutul erei constituționale.
5. Cum s'a întâmplat prima clasificare a pământului.
6. Cât e darea pământului la proprietățile mari, și câtă e la cele mici?
7. Legea despre darea de pământ.
8. Explicarea legii.
9. Cine poate cere clasificarea din nou a pământului?
10. Cum se face clasificarea?
11. Cum să-și caute țăranul dreptul?
12. Clasificarea din nou nu costă pe oameni nici un ban.
13. Cum se reduce darea?
14. Asemănare întră legea veche și cea nouă.
15. Cât pământ este în țară?
16. Domnii mari cum scapă de dările comunale?
17. Sistemul nostru de dare pe cei mici îi apasă, pe cei mari îi îngreșă.
18. Legile despre manipulaarea dărilor.
19. Cum să poate cere înapoi darea plătită pe nedrept?
20. Unde se apelăm?
21. Când trebuie să plătim dările și când putem căpăta amânare?
22. Când să iartă darea?
23. Cum să cere iertarea dării?
24. Câtă dare să iartă?
25. Ce să facem, dacă vine executul?
26. Cum să face licitația legală? etc.

Din acest cuprins oricine să poate convinge, că aceasta carte e de mare importanță pentru toți. Rugăm pe preoți, pe învățători și pe toți binevoitorii poporului, să răspândească aceasta carte atât de prețioasă pentru țăranul nostru. — Un exemplar costă 1 coroană. Dacă de odată se comandă 10 exemplare, atunci un exemplar costă 80 fileri. Plus pentru poștă 5 fileri pentru fiecare bucată. :: :: :: :: Bani să se trimită înainte, că prin rambursă costă mai mult poșta, la adresa: :: :: :: ::

Administrațiunea foii „POPORUL ROMÂN”

Budapesta, VII., István-ut 11.

[163] 2—3

Se poate procura și dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.